

Gensyn med Hjarnø

Fredag d. 28. maj tog jeg fra Agersø og mødtes på Stignæs med Dorthe, Ole og Svend-Erik fra Omø. Målet var Hjarnø, hvor Sammenslutningen af Danske Småøer afholdt deres ordinære generalforsamling 2010. På vejen fik vi en masse regn og jeg mindedes en Ø-lympiade i silende regn på Hjarnø, men heldigvis viste det sig, at Hjarnø havde så gode forbindelser til vejrguderne, at turen rundt på øen lørdag formiddag kunne gennemføres på åben traktorvogn i nogen sol og blæst.

Første stop var kirken, en af Danmarks mindste, der er kun plads til ca. 50 personer og der ringes med kirkeklokken fra selve kirkerummet. Gunnar, vores guide, fortalte så levende om et skelet under kirkegulvet, at man næsten kunne se omridset af det. Skelettet skulle være en af tidligere tiders skatteopkrævere og fortællingen kunne efterfølgende bruges til at holde skatteopkrævere væk fra øen. I kirken hænger også et vikingskib til minde om, at man har skibssætninger fra vikingetiden på sydøstsiden af Hjarnø.

Overfor kirken har Nana (tidl. sekretariatsleder i Ø-sammenslutningen) sit sommerhus. Her så og hørte vi om hendes anlæg af et beplantet filter til rensning af spildevand. Anlægget fylder kun 16 m² til én familie og et fællesanlæg til 10 husstande skal kun bruge 96 m². Dette er meget aktuelt for Hjarnø og andre småøer samt mindre landsbyer som planlægges kloakeret for rigtig mange penge på traditionel vis, og med livslang vandaflædningsafgift til følge.

Vi besøgte også Hjarnø vinlaug, hvor 11 personer er gået sammen om at skabe en vingård. Her er godt 800 vinstokke, som hver giver 1-2 fl. vin om året. Både rød- og hvidvin har fået bronzemedalje i Dansk vinavlerforening.

Hjarnø er på 3,2 km², og der er 110 fastboende. Der er ingen skole og ingen købmand, men alligevel er beboere fulde af gå på mod. Da skolen lukkede, overtog øboerne den for et symbolsk beløb

Udover selve generalforsamlingen, så bød Hjarnø også på en guidet tur på øen med beboerformand Gunnar Jensen som en lun og levende fortæller

og den fungerer nu som fælleshus og beboelsen er udlejet. Forsamlingshuset er rigtig godt indrettet med nyt køkken og fast scene. Her holdes bl.a. vinterfesten, hvor øboerne laver revy over årets gang på Hjarnø.

Hjarnøs campingplads blev i 2007 kåret som Danmarks hyggeligste. Her er en lille kiosk, så om sommeren kan øboerne også „handle lokalt“. Til campingpladsen hører også „kostalden“ et rigtig flot festlokale, hvor man har forstået at udnytte staldens rustikke vægge og loft. Det var her vi mødtes til den obligatoriske fest lørdag aften. Vi fik skøn mad og altting var flot organiseret, vi kunne ikke have fået bedre betjening på den fineste restaurant. Vi fik et par sjove numre fra årets Hjarnø revy og spillemændene Olsen og Dam underholdt med folkemusik bl.a. fra Irland. Aftenen var i øvrigt præget af formandsskiftet. Dorthe (nyslå-

et formandinde) satte Henry i den varme stol, hvor han fik læst og påskrevet om alt det han ikke fik i gave og til sidst fik han overrakt en cykel, flot pyntet med balloner og flag, fra Ø-sammenslutningen. At Henry har holdt „sølvbryllup“ med Ø-sammenslutningen + et par år mere, har været et godt langt sejt træk, og giver anledning til et tilbageblik til dengang Henry overtog formandsposten efter Bjørn Karbo. Dengang var jeg og flere af deltagerne i denne generalforsamling også med, så bestyrelsesarbejdet i Ø-foreningerne er heller ikke noget man lige løber fra. Nogen har, ligesom jeg, holdt pause, andre har simpelthen været med alle årene. Jeg ønsker Henry god vind fremover og Dorthe tillykke med valget til formand og tak til Hjarnø for et veltillægt arrangement.

Jytte Bjergvang, Agersø

Ø-politik, bredbånd og kommunale besparelser

Kommentar af
Dorthe Winther,
formand

Et rigtig vådt og koldt forår er ovre, og selv om det i følge kalenderen er sommer, har juni nu været rigtig 'dansk' med kulde, regn og blæst. Forhåbentlig 'vender' det til Sct. Hans, så vi får en rigtig god varm sommer med masser af sol, gæster og turister – det har vi alle brug for.

Afsked med Henry Larsen

Generalforsamlingen i maj betød et farvel til foreningens formand gennem 20 år Henry Larsen. Afskeden blev markeret dels på generalforsamlingen og dels ved en reception i Odense den 3. juni. Det blev et par festlige dage, hvor rigtig mange øboere og andre benyttede lejligheden til at hilse på Henry for at sige tak for den kæmpemæssige indsats, han har ydet i foreningens tjeneste.

Ø-politik

På generalforsamlingen blev det vedtaget, at Sammenslutningen skal arbejde for, at Folketinget udarbejder en ø-politik, hvor man får nedskrevet de mange positive tilkendegivelser til de danske småøer, der er fra alle politiske partier. Positive tilkendegivelser, der dels kommer til udtryk i de økonomiske midler som Folketinget via f.eks. færge- og projektstøtte kanalisere ud til småøerne og dels gennem de steder i lovgivningen, hvor man forsøger at tage hensyn til småøerne. Gennem en nedskrevet ø-politik kan man i Folketinget få præciseret, hvad det er, man vil med de små øer, og hvorledes man vil understøtte den udvikling, man ønsker. Generalforsamlingen besluttede, at man vil gøre Folketingets Ø-politik til et tema på årets repræsentantskabsmøde den 6.-7. november.

Kommunale besparelser

Det har længe trukket overskrifter i aviserne. Kommunerne mangler penge, det er svært at få både budgetterne for det indeværende og det kommende år til at nå sammen. På Fejø, Femø og Askø er varslede færgebesparelser på 1,7 mil. kr. i

indeværende år endt i takststigninger på 25% fra den 1. juli. Og i det kommende budget er der i Lollands Kommune lavet en besparelsesblok, der omfatter lukning af Fejø Skole, børnehus og bibliotek. På Tunø er sygeplejersken opsagt pr. 1. januar 2011, da Odder kommune ønsker at spare deres andel af sygeplejerskestillingen på 190.000 kr. (den anden halvdel betales af Region Midtjylland).

På alle 4 øer skaber det naturlig nok stor harme og utryghed, at så basale servicefaciliteter er udsat for forringelser. De – og vi – frygter, at det bliver den sten, der får læsset til at vælte, at det er det, der starter den onde cirkel med fraflytning, faldende huspriser, lukning af købmand og yderligere besparelser mv.

De manglende økonomiske stordriftsfordele på bl.a. administrationen, som man skulle opnå ved sammenlægning af kommuner, ser nu ud til at slå nu igen som besparelser i de yderste led, det er klart utilfredsstillende.

Bredere bånd – også til de danske småøer?

Sammen med bl.a. Landsbyerne i Danmark, Landdistrikternes Fællesråd og Dansk Energi har vi været til møde med Videnskabsminister Charlotte Sahl-Madsen for at drøfte Regeringens udmelding om 100 MB bredbånd til alle i 2020. Det er positivt, at Regeringen har ændret Højhastighedskommissionens udmelding om, at det kun var 80%, der skulle have andel i de større båndbredder, men der er klart utilfredsstillende, at tidshorisonten er 10 år ud i fremtiden. Der er ingen tvivl om, at det er os i yderområderne, der sidst får del i de større båndbredder – og vi er vel i virkeligheden nogen af dem, der har hårdest brug for dem, fordi vi i dag har en meget dårlig bredbåndsdækning, og fordi det er en af betingelserne for at skabe udvikling, hvad enten det drejer sig om bosætning eller erhverv. Derfor vil vi forsøge at overbevise ministeren om, at der er brug for et midtvejsdelmål – om ikke andet via forsøgsprojekter på småøerne.

Udvalg vedr. færgeorganisering

I forbindelse med kommunesammenlægningen, hvor færgebetjeningen blev et kommunalt ansvar, og der skete en omlægning af færgestøtten, besluttede Regeringen og KL at nedsætte et udvalg, der skulle undersøge fordele og ulemper

ved den nuværende organisering af færgedriften til småøerne, samt at se på mulighederne for andre organisationsformer. Ø-sammenslutningen og Småøernes Færgeselskab er repræsenteret i udvalget, og man har holdt sit første møde. Efterfølgende er der bl.a. udsendt spørgeskemaer til kommunerne for at indhente data til det videre arbejde. Udvalget skal fremkomme med deres rapport til oktober, og i bestyrelsen håber vi, at rapporten kan blive fremlagt til drøftelse på vores repræsentantskabsmøde.

Formandsskifte

Når en formand takker af, tager en ny jo over, og jeg har fået det svære hverv at efterfølge Henry som formand. Jeg har selvfølgelig gjort mig mange tanker om det, og om hvordan vi fortsat kan påvirke vores Folketing og kommuner til gavn for øerne. Men frem for alt er det vigtigt, at I i de enkelte beboerforeninger bruger os og beder om vores hjælp eller besøg. Vi kommer gerne og er kun en telefonopringning eller en mail borte.

Sommerferie i sekretariat og aktionsgruppe

Sekretariatet i Sammenslutningen af Danske Småøer holder lukket i uge 28 og 30. Morten Priesholm, koordinator i Småøernes Aktionsgruppe, holder ferie i uge 28-29-30.

cj

Bliv støttemedlem af Sammenslutningen af Danske Småøer

Interesserer du dig for de danske øer? Så tegn et støttemedlemskab og modtag Ø-Posten på din adresse. Det koster blot 150,- kr. om året.

Kontakt sekretariatet på sekretariatet@danske-smaaoer.dk, hvis det har interesse!

Nyt formandskab i Sammenslutningen af Danske Småøer

Ved årets generalforsamling var det skiftedag i Ø-sammenslutningens formandskab. Ny formand blev Dorthe Winther fra Omø. Dorthe er skolelærer på Omø skole og aktiv i øens foreningsliv. Således er hun også beboerformand på øen. Dorthe har været næstformand i Ø-sammenslutningen siden 2001. Ny næstformand er Eva Terkelsen fra Bjørnø. Eva er socialrådgiver og centerleder i Faaborg-Midtfyn kommune. Også Eva er aktiv i sin øs foreningsliv. Hun er bl.a. formand for Bjørnø-færgens bestyrelse og medlem af bestyrelsen i den lokale beboerforening. Endelig er Eva også næstformand i Småøernes Aktionsgruppe.

cj

Det nye makkerpar i Ø-sammenslutningens formandskab. Fra venstre Dorthe Winther, Omø, og Eva Terkelsen, Bjørnø

En ildsjæl takker af

Godt 60 øboere og samarbejdspartnere fandt vejen forbi Henry Larsens afskedsreception. De 27 øers beboerforeninger samlede sammen, så den afgående formand kunne skaffe sig en ny computer. Checken overrækkes af Svend Erik Hansen, Omø, og Jytte Bjergvang, Agersø, der har været med fra Ø-sammenslutningens stiftelse

En æra i Sammenslutningens historie er forbi, foreningens formand gennem mange år, Henry Larsen, stoppede på dette års generalforsamling. Ikke fordi han var træt af at være formand eller træt af at kæmpe småøernes sag, som han sagde, men fordi at det nok bare skulle være nu.

Henry har været en del af Ø-sammenslutningens historie i 27 år – først i 7 år som næstformand, dernæst i 20 år som formand. Det, der har kendetegnet Henry som formand, er hans enga-

gement for de danske småøers overlevelse og hans kamp for at bevare faciliteter som færgeafgange, skoletilbud og præsteembeder. På sin rolige og saglige måde har han vedholdende og skarpt argumenteret for at bevare livet på de danske småøer.

Fra Sammenslutningens side takker vi for den store indsats for øernes sag og ønsker samtidig Henry al mulig held og lykke frem over og glæder os til vi mødes på de årlige generalforsamlinger.

Dorthe Winther

Tak!

En stor tak til øernes beboerforeninger og til de mange enkelte øboere for de mange dejlige gaver jeg fik ved generalforsamlingen og ved receptionen. Jeg løber ikke tør for alkohol eller gode bøger lige med det første. Også tak for de mange venlige bemærkninger og hilsener. Det har glædet mig meget. Sidst, men ikke mindst, en tak fordi I har ladet mig have det privilegium at være formand for Danmarks mest spændende forening.

Henry Larsen, formand emeritus

Glimt fra generalforsamling på Hjarnø

21 øer var forsamlet på Hjarnø til d. 36. ordinære generalforsamling i Sammenslutningen af Danske Småøer. Borgmester i Hedensted Kommune, Kirsten Terkilsen (V), lagde ud med at byde velkommen, og såvel Transportminister Hans Chr. Schmidt (V), Formand for Folketingets Økontaktudvalg, Preben Rudiengaard (V) samt Formand for Landdistrikternes Fællesråd, Steffen Damsgaard, var blandt gæsterne.

Den afgående formand, Henry Larsen, ærgrede sig over i sin beretning, at han endnu en gang måtte konstatere, at kommunalreformen ikke har været til fordel for de små øer. I kommunernes rationaliserings- og spareiver går det ofte udover kommunens yderste led – øerne. Der varsles nedlæggelse af skoler, nedskæringer i hjemmeplejen, og et pres på øernes færgeservice. Så formanden konkluderede, at udfordringer er der stadig masser af. Debatten efter formandens beretning bar præg af de aktuelle spareplaner på de lollandske øer, hvis ø-repræsentanter naturligt nok var i kampberedskab.

Forargelse over kommunale spareplaner

Transportministeren Hans Chr. Schmidt fik ordet og fortalte, at han havde aflivet alle idéer om at skære i antallet af dage med postomdeling. Det skal stadig være muligt at modtage post 6 dage om ugen på landet. Han varslede, at støttepuljen til kystbeskyttelse af småøer snart ville være åben for ansøgninger, og det var stikordet til kommentarer fra især Anholt og Omø, der har akutte udfordringer, hvad kystbeskyttelse angår. Det blev pointeret fra øernes side, at det ikke nytter noget, at det forventes, at kommuner eller private

skal finansiere en så stor del af udgifterne, som der lagt op til. Og at støttemidlerne der stilles til rådighed er så få. Man risikerer, at kommune eller lodsejere ikke har råd til at investere i kystbeskyttelse, støtte eller ej. Undertegnede forstod ministerens svar således, at lovede han at gøre noget ved den problematik.

Preben Rudiengaard fik også ordet og takkede for det gode og konstruktive samarbejde med Ø-sammenslutningen. Han måtte konstatere, henvendt til de lollandske øer, at den kommunale selvforvaltningsret nærmest er „hellig“, men han lagde ikke skjul på sin forargelse over Lolland Kommunes spareplaner. Steffen Damsgaard, Landdistrikternes Fællesråd, takkede for en god dialog med Ø-sammenslutningen gennem tiden, og håbede på, at samarbejdet ville yderligere styrkes i fremtiden. For selvom vi er forskellige, så har vi også mange fælles interesser.

Der skal udarbejdes en national ø-politik

I sekretariatets beretning blev der gjort rede for årets gang. Der blev særlig fortalt om arbejdet i Småøernes Aktionsgruppe. Der kunne også fortælles at det fra

flere øer lyder, at Miljøcentre forvalter strandbeskyttelsesloven temmelig strengt på trods af, at der netop på småøer er mulighed for dispensation. I sekretariatets fremlægning af årsregnskab kunne et beskedent underskud på 2.560 kr. konstateres.

Agersø Beboerforening og Omø Beboer- og Grundejerforening havde indsendt forslag til dagsorden, hvor Ø-sammenslutningen opfordres til i samarbejde med Folketingets Økontaktudvalg at udarbejde en ø-politik med målsætninger og visioner for småøerne. Generalforsamlingen besluttede, at der skulle arbejdes videre med den idé og at det skal være tema for årets repræsentantskabsmøde i november.

Claus Jensen

Folketingets Økontaktudvalg på studietur til irske øer

I juni har medlemmer af Folketingets Økontaktudvalg og Sammenslutningen af Danske Småøer været på studietur til de irske småøer Formålet med studieturen var at studere forholdene på de irske øer, at indhente viden og inspiration til den løbende politiske drøftelse om forholdene og fremtiden for de danske småøer. Udvalget besøgte under studieturen øerne Inis Oírr og Inis Mór, hvor udvalget afholdt møder med beboerrepræsentanter og repræsentanter for den irske ø-sammenslutning. Udvalget fik endvidere lejlighed til under rundvisninger på de 2 øer at besøge nogle af de væsentligste projekter m.m. på øerne. De irske øer stiftede deres organisation i sin tid, inspireret af den danske. Men de irske øer kan også inspirere os danske småøer. På de irske øer er der en vis grad af selvforvaltning i form af kooperativer. Der vil snarest blive lagt et referat fra studieturen ud på Folketingets hjemmeside.

cj

Byggeri af Bjørnø Kulturhus godt i gang

På den lille sydfynske ø, Bjørnø, er byggeriet af et beboer- og kulturhus godt gang. Den 26. juni afholdtes rejsegilde, hvor lokale sponsorer gavmildt havde doneret til festen. Den 7. august indvies selve råhuset med fest og masser af musik. Man kan følge byggeriets gang på www.bjornoe.net

Fællesskab på Skarø

– Et studie af et ø-samfund i Det Sydfynske Øhav

Vi er fire antropologistuderende fra Københavns Universitet, som har foretaget en undersøgelse af forskellige perspektiver af livet på en ø. Vores fokus har særligt været på forståelsen af fællesskab og Skarøs seneste års befolkningstilvækst. Dette er en kort redegørelse af vores analytiske perspektiv, samt en refleksion over vores oplevelser og tanker omkring det at bo på den sydfynske ø Skarø sammen med dens 34 fastboere.

Turen går til Skarø

En kold tirsdag morgen i marts mødtes vi fire studerende i hjertet af København for at begive os af sted på et tre ugers ophold i Det Sydfynske Øhav. Planen var at bosætte os hos en bekendt på Skarø, for at få et indblik i hvilke forhold der er medvirkende til at konstituere et ø-samfund som Skarø, og hvad der gør øen til et attraktivt sted at bosætte sig. Vores oprindelige interesse for ø-samfund tog nemlig udgangspunkt i det faktum, at Skarø i de seneste år har oplevet en stigning i indbyggertallet. Dette på trods af at der i øjeblikket foregår en reel affolkning af de danske udkantsområder, hvilket får stor opmærksomhed både af forskningsinstitutioner, medier og politikere. Vi ville i forbindelse med undersøgelsen af befolkningstilvæksten, fokusere på hvilken rolle skarøboernes forståelse af fællesskab spiller for konstitueringen af ø-samfundet.

Efter en kortere rejse igennem Danmark, ankom vi tirsdag eftermiddag til vores nye hjem, Skarø. I løbet af vores ophold blev vi af og til spurgt af skarøboerne om vi var ved at få økuller. Vi havde selvfølgelig selv overvejet risikoen for dette og gik da også og ventede på, at denne nye sindstilstand skulle indtræffe. Men efter de tre uger var gået, og det var blevet tid til at tage afsked, kunne vi hver gang vi blev spurgt svare: „Ingen økuller“. For i takt med at vi gik og ventede på at blive ramt af hjemlængsel, måtte vi konstatere, at der stadig ingen symptomer var at mærke, og at vi begyndte at falde mere og mere ind i øens rytme. Vi lærte, at man ikke banker på døren, når det er tid til middagslur, vi lærte færgetiderne udenad og blev så godt bekendt med øens fastboere, at vi hurtigt kunne afgøre hvornår folk var gæster på øen. Gæstfrihed, hjælpsomhed, fællesskab og engagement var alle gengangere hver gang, vi bevægede os rundt på øen. Vi følte os faktisk så godt tilpas på Skarø, at da vi den første søndag efter vores ankomst tog et smut til

Svendborg, endte vi med at tage en tidligere færge „hjem“ end planlagt.

Ølivets værdier

Nu er vi så tilbage på universitet, og arbejder videre med vores nye viden om ølivet. Nogle af de ting, som gjorde størst indtryk på os var fællesskabet og engagementet i ølivet. Især fællesskabet fordi vi ikke kunne undgå at blive imponeret over den åbenhed og oprigtighed, vi blev mødt med, og den hjælpsomhed og respekt, som man udviste overfor hinanden. Dette gjorde os opmærksom på, hvor essentielle disse værdier er for at kunne leve sammen på trods af forskelle. Men hvor kommer disse værdier fra? Er folk, der flytter til en ø, en bestemt type mennesker, som vægter disse værdier højt, eller er dette værdisæt noget, der hænger ved øen, og derfor noget man tillægger sig efter man er flyttet til? Vi er klar over at det er komplekse spørgsmål, og svært at konkludere på, men vores undersøgelse peger i retning af, at der er tale om et gensidigt påvirkende forhold mellem tilflytters indflydelse og de eksisterende værdier på øen.

Som i enhver anden social sammenhæng eksisterer der på Skarø nogle mere eller mindre eksplicite sociale spilleregler, som har betydning for den sociale interaktion. Disse sociale spilleregler ændres løbende over tid, og har i Skarøs tilfælde ændret sig til at have et øget fokus på fællesskabet og det sociale engagement.

Der er selvfølgelig mange forskellige faktorer der spiller ind i en sådan ændring, men for os at se har især den økonomiske og teknologiske udvikling op igennem halvfemserne haft en stor betydning. Den har nemlig først og fremmest gjort det stort set umuligt at leve udelukkende af landbrug på en ø som Skarø, hvor der er en meget begrænset mængde jord at dyrke. Det at landbruget på øen stille og roligt er blevet udfaset, har åbnet op for nye måder at skaffe sit levebrød på en ø som Skarø. Dette har især tilflytterne udnyttet ved at starte forskellige innovative projekter op, der samtidig med at de udnytter Skarø som niche, også er med til at bidrage til øens image udadtil. De sociale spilleregler har på den måde udviklet sig fra at være grundlagt i landbruget, til nu i højere grad at være bygget op omkring øens projekter. Det skal dog ikke udelukkende forstås som tilflytternes fortjeneste at Skarø har udviklet sig som den har, men bør også tilskrives

øens øvrige beboere, som i høj grad har været åben for nye idéer og initiativer, og på den måde muliggjort tilflytternes projekter til at starte med. Det at nogle tilflyttere har været med til at ændre de sociale spilleregler på øen, har samtidig også gjort det nemmere for andre at flytte til. Skiftet i øens sociale spilleregler skal derfor ses som en vekselvirkning mellem tilflyttere som er med til at ændre reglerne, men samtidig også selv bliver påvirket af dem.

Sagt på en anden måde har tilflytternes initiativer, og de øvrige beboeres imødekommenhed, været med til at udvikle Skarø til en ø hvor fællesskabet er i fokus, i kraft af at projekterne på øen afhænger af det. Dette ser vi som en af hovedårsagerne til at Skarø, i en tid hvor de danske udkantsområder generelt set affolkes, forstår ikke bare at overleve, men samtidig også øge antallet af beboere.

Tak og Farvel

Vi har lært meget gennem vores korte, men indholdsrige ophold om hvordan et ø-samfund udfolder sig. Vores tid på Skarø har dog ikke blot givet os fagligt materiale at arbejde videre med, men har også givet os personlige oplevelser og erfaringer vi tager med os videre.

Vi vil afslutningsvis benytte lejligheden til at takke alle skarøboerne, som på hver deres måde har været med til at give os indblik i, hvad det vil sige at leve på en ø som Skarø. Det har været en fornøjelse at opleve livet og beboerne på Skarø. Efter hjemkomsten til København kan man nærmest sige at vi har fået et omvendt økuller syndrom. Vi synes i hvert fald, at der er mange biler på vejene, alt for lang kø hos købmanden og så er det altså mærkeligt at folk ikke hilser på hinanden på gaden.

Eventuelle kommentarer eller spørgsmål til projektet kan rettes til nielsni43@m1.stud.ku.dk

*Rasmus Brun, Troels Nielsen,
Catja Nilsson og Signe Fribo.*

Åben-ø-arrangementer og grundlovsmøder

Flere af vores øer har tradition for at afholde grundlovsmøder og åben-ø-arrangementer. Således var der også gang i den i år. På Avernakø holdt de d. 5. juni et kombineret Åben-ø-arrangement og Grundlovsmøde med bl.a. rundture, loppemarked og grundlovstale ved byrådsmedlem Jakob Holm (SF). På Aarø afholdtes der også et grundlovsmøde d. 5. juni med et væld af aktiviteter, såsom rundture, loppemarked, gymnastikopvisning og tale ved folketingsmedlem Eva Kjer Hansen (V). I dagens anledning var der gratis personbefordring med færren. Det blev det helt store tilløbstykke, hvor ikke færre end 1.500 borgere havde taget turen til den sønderjyske ø. På

Fur har man også tradition for grundlovsmøde. Fur Sogneforening og Fur Museum inviterede til grundlovsmøde med Poul Erik Christensen (R), byrådsmedlem og tidligere MF. På Strynø havde ca. 200 borgere fundet vej til grundlovsmøde med taler af Helle Hansen (SF), byrådsmedlem, samt ikke mindst Villy Søvnald, formand for SF. Endelig havde man på Orø et stort arrangement søndag d. 6. juni. En dag, hvor øboerne åbnede deres hjem og fortalte om livet på Orø. En dag med en masse aktiviteter, besøg på museer, skole og kirke, prøvesejlads i kajaker og folkedans, for blot at nævne nogle af aktiviteterne.

Vi er blevet færre øboere

Danmarks Statistik har offentliggjort befolkningstallene på vores 27 småøer, som det så ud pr. 1. januar, 2010, baseret på øboere, der er tilmeldt folkeregisteret. Og vi er samlet set blevet færre! Vi er 4.927 øboere i 2010 mod 5.019 i 2009. Kun 7 øer kan mobilisere en befolkningsfremgang, hvor Endelave er øen med den mest markante fremgang. På Endelave er man vokset fra 168 til 187 beboere d. 1. januar 2010. På Endelave har man selv undersøgt, hvor mange der bor på øen pr. 31. maj 2010 og her er befolkningen vokset til 197 beboere. Man skal langt tilbage i tiden for at finde så mange beboere på øen. En anden positiv konstatering, når man læser tabellen, er, at fjern-øer som Tunø og Anholt, der ellers har den mest sparsomme færgebetjening, formår at holde skansen. Man kan selv dykke ned i tallene ved at bruge statistikbanken på www.dst.dk. Men bemærk, at Danmarks Statistik betragter Lilleø og Skalø som „selvstændige“ øer. I vores tabel er de lagt sammen med hhv. Askø og Fejø.

Claus Jensen

Vojens Brandvæns Orkester underholdt de mange gæster på Aarø. På en varm forsommer-dag kan det godt tage på kræfterne

SF's formand, Villy Søvnald, var en populær taler på Strynø, hvor der blev holdt grundlovsfest krydret med lokal musik

Puljemidler til kystbeskyttelse af småøer

Der er i 2010 og 2011 oprettet en pulje på 4 mio. kr. årligt til kystbeskyttelse på danske småøer. Ved kystbeskyttelse forstås alle former for erosions- og højvandsbeskyttelse, der etableres med det formål at beskytte mennesker og ejendom mod påvirkninger fra havet. Der kan gives tilskud til nyanlæg af kystbeskyttelse, genopretning af ødelagte eller forfaldne kystbeskyttelses anlæg, og endelig til udvidelse af eksisterende kystbeskyttelse. Der kan ydes et tilskud på 50% af udgifterne, dog maks. 500.000 kr. I særlige tilfælde kan der gives 75% tilskud, dog maks. 750.000 kr. Ansøgningsfrister d. 15. august 2010 og 1. maj 2011. Find flere oplysninger på www.kyst.dk

cj

Befolkningstal 1930-2010

	Agersø	Anholt	Askø	Avernakø	Barsø	Birkholm	Bjørnø	Baagø	Drejø	Egholm
1930	404	415	224	338	73	68	64	220	318	145
1940	380	220	212	338	61	61	75	210	293	135
1950	371	231	193	296	58	52	60	186	268	115
1960	340	239	163	272	55	57	40	137	246	77
1970	286	191	106	192	45	39	47	97	159	62
1980	253	146	107	151	28	16	49	73	132	59
1990	257	166	71	96	22	7	32	39	102	57
2000	247	164	73	115	26	9	40	32	81	50
2001	255	171	69	117	22	9	36	30	78	52
2002	251	166	72	123	24	9	39	35	69	53
2003	255	157	71	121	25	8	33	35	72	52
2004	257	165	70	119	25	8	33	39	76	59
2005	240	161	69	113	25	7	43	36	74	50
2006	247	167	67	110	26	10	39	34	69	48
2007	231	164	61	110	26	8	36	32	62	53
2008	233	164	53	111	23	10	36	36	71	55
2009	221	167	51	111	24	10	32	37	69	52
2010	207	171	48	110	22	10	37	35	66	54
	Endelave	Fejø	Femø	Fur	Hjarnø	Hjortø	Lyø	Mandø	Nekselø	Omø
1930	596	1240	635	1556	197	56	375	176	50	300
1940	515	1238	614	1440	179	46	351	163	46	297
1950	466	1331	590	1446	193	32	314	174	42	300
1960	403	1103	508	1473	170	30	280	159	45	246
1970	265	883	377	1294	120	29	198	128	28	219
1980	208	735	305	1139	129	14	182	97	22	196
1990	171	654	224	1032	133	15	144	81	19	172
2000	163	616	182	949	110	17	132	69	22	159
2001	166	601	172	949	121	14	141	64	22	171
2002	173	591	164	945	114	14	148	62	26	177
2003	177	625	156	939	119	14	144	60	24	193
2004	172	639	149	914	111	14	150	59	25	194
2005	171	622	154	904	108	13	138	59	24	190
2006	177	619	144	912	103	13	130	56	26	187
2007	174	565	144	900	105	12	120	52	22	188
2008	174	563	150	872	106	12	116	46	21	177
2009	168	579	147	865	107	13	109	44	21	169
2010	187	549	146	856	98	8	106	46	20	171
	Oro	Sejorø	Skarø	Strynø	Tunø	Venø	Aarø	Samlet befolkningstal		
1930	885	896	116	623	256	279	261	10.766		
1940	833	849	123	555	224	210	306	9.974		
1950	785	782	113	527	209	175	303	9.612		
1960	673	664	91	428	166	164	278	8.509		
1970	644	545	52	284	123	121	231	6.765		
1980	650	491	43	243	119	129	217	5.933		
1990	754	464	26	211	81	159	207	5.396		
2000	1007	392	27	208	92	188	215	5.385		
2001	1012	377	32	199	94	206	209	5.389		
2002	989	375	35	203	97	198	200	5.352		
2003	977	387	39	216	108	206	204	5.417		
2004	950	406	31	193	112	212	196	5.380		
2005	948	406	37	206	112	211	183	5.304		
2006	937	403	36	218	115	211	180	5.284		
2007	893	407	36	214	111	199	171	5.096		
2008	890	397	40	216	119	201	167	5.059		
2009	906	373	39	206	118	199	176	5.013		
2010	881	370	35	215	118	197	164	4.927		

Befolkningstal 1930-2010 på de 27 småøer i Danmark. Kilde: Danmarks Statistik/Sammenslutningen af Danske Småøer

Birkholm ser skeptisk på en nationalpark

Som på så mange andre øer er der på Birkholm forskellige holdninger til, hvordan øen skal udvikle sig i fremtiden. Nogen foretrækker at øen stort set forbliver, som den altid har været. De frygter at forandringer vil ødelægge nogle af de kvaliteter, som hidtil har karakteriseret øen. Andre mener, at manglende udvikling er ensbetydende med afvikling og på sigt vil føre til affolkning. Holdningerne kan givetvis genfindes i mange andre lokalsamfund – især i udkantsdanmark.

Det var disse modsatrettede synspunkter, som Birkholm Beboerforening har forsøgt at sammenfatte i en udmelding til det udvalg, som undersøger mulighederne og holdningerne til oprettelse af en nationalpark for det sydfynske øhav. Men udmeldingen er også præget af min personlige uvilje mod, at andre kræfter end øens egne får mulighed for at dirigere øens udvikling. Birkholmerne var fæstebønder frem til 1937, så når man endelig har fået „foden under eget bord“, er man ikke sindet at opgive denne selvstændighed.

Birkholm Beboerforening har alle fastboende og fritidshusejere som medlemmer. I udmeldingen herfra hedder det blandt andet:

„Den lille ø Birkholm ligger centralt midt i det sydfynske øhav. Den besøges årligt af mange turister, som berømmer den. Her er ro og en venlig atmosfære som kontrast til den uro, som ellers ofte kendetegner hverdagen. Også flora og fauna trives, så øen i dag lægger jord til flere af vores sjældnere arter.

Men Birkholm er lille – under 1 kvadratkilometer – og derfor yderst sårbar overfor omvæltninger. Dette har lods-ejerne på jorden gennem mange år været yderst opmærksomme på, hvorfor de har forvaltet kultur og natur varsomt og samvittighedsfuldt. Ændringer er foretaget velovervejede, så traditioner, plante- og dyreliv ikke led skade. Tværtimod er der at ind for at afværge trusler mod øens egenart.

Derfor er der også en udbredt skepsis, når 'udefra kommende kræfter' har planer og ideer, som kan være indgribende overfor mulighederne for at bevare øens særpræg. Alt for let kan 'gode viljer' komme til at gøre mere skade end gavn, så øens natur og kultur lider skade....

Vi frygter, at en nationalpark vil opstille rammebetingelser, som selv om

de i dag kan forekomme harmløse og fornuftige, i en fremtid kan komme til at virke begrænsende i vores bestræbelser på at sikre øen, som vi og vore gæster kan lide den.

Vi er ikke modstandere af udvikling, men vi har bevist og mener, at vi fortsat vil være i stand til at bevise, at vi fremtidigt vil være de bedst egnede til at sikre øens og dens naturs interesser. Naturligvis vil vi i vores ageren altid være lydhøre overfor gode råd og henstillinger.

Til dagligt lever vi på Birkholm med 2 trusler

- truslen mod total affolkning
- truslen mod oversvømmelse.

Affolkes øen totalt, vil den rammes af nedbrydning. Dette er en udvikling, som vi har set på andre øer. Husene forfalder, når ingen til stadighed holder dem under opsyn og ligger i værste fald hen som mål for vandaler. Samme skæbne overgår havn og natur. Øen vil således undergå en forandring, så den ikke bevarer dens attraktionsværdi for mennesker og natur.

Til imødegåelse heraf er det grundliggende vigtigt, at der er pålidelige og hyppige trafikforbindelser til omverdenen, så det er tillukkende at have fast bopæl på øen. Med en god trafikal infrastruktur anser vi det ikke for urealistisk med en mindre, men positiv udvikling i befolkningstallet, uden at der foretages nybyggerier.

Truslen fra havet har for birkholmerne siden stormfloden i 1872 været konstant. Som beskyttelse er opført diger primært for at beskytte boligerne på øen, sekundært for at bevare de beskedne landbrugsarealer. Det sidste må i dag siges at være mindre relevant. Alligevel er der fornuft i, at der på Birkholm findes 2 digesystemer, idet yderdiget tjener som barriere og værn, så skaderne på inderdiget kan minimeres i forbindelse med stormflod...

Turisme har været nævnt som mulighed på småøer, men selv om der satses bredspektret med alle slags turistvarer og tjenesteydelser, vil de kun kunne blive et beskedent supplement til indkomsten på grund af den begrænsede turisme. Også udlejning af huse til ferieformål vil aldrig kunne bringes til at få et nævneværdigt omfang.

Besøgende oplever, at der på Birkholm eksisterer et stærkt og muntert fællesskab på trods af lejlighedsvis uenigheder.

Men man er fælles om at hjælpe hinanden og værne om øen, dens natur og værdier. Gennem tiderne har birkholmerne været vant til at gå ind i løsningen af de problemer, der måtte dukke op undervejs.

Denne særlige, ansvarsfulde kultur, som efterhånden er en sjældenhed i det moderne samfund, kan desværre let slås i stykker, hvis andre føler sig kaldede til at 'tage over'. Resultatet vil blive et fattigere samfund – dyrere i drift, rigere på frustrationer.“

*Johannes Balslev,
Birkholm Beboerforening*

Seminar for kommunale ø-udvalg

I juni mødtes 20 repræsentanter fra kommunale ø-udvalg til dagsseminar i Odense arrangeret af Ø-sammenslutningen. Målet var at udveksle erfaringer og inspirere hinanden i ø-udvalgene. Nogle ø-udvalg har eksisteret i mange år, mens andre nylygt er kommet til. På seminaret var der oplæg ved hhv. Jørn Sørensen, tidligere borgmester i Holbæk Kommune og formand for regeringens tænketank om nærdemokrati og Professor Ulrik Kjær, kommunal- og valgforsker, om nærdemokrati og borgerinddragelse.

cj

Folketingets Økontaktudvalg besøger Drejø og Skarø

Folketingets Økontaktudvalg har tradition for en gang om året at tage på en ø-tur sammen med formandskabet i Sammenslutningen af Danske Småøer. I år går turen til Drejø og Skarø d. 19.-20. august. Meningen med disse ture er, at udvalget mødes med de lokale beboerforeninger og får en snak om lokale udfordringer og muligheder.

cj

Nekselø – en fredet ø

Roar Slots, indfødt nekselø-bo, er en af øens sidste landmænd. Efter års forgæves kamp for at bygge en staldbygning på den fredede ø, må han snart opgive at have husdyr til skade for naturplejen på Nekselø

Det er ikke uden grund, at Nekselø er blevet udvalgt som en af Danmarks mest seværdige øer af et dagblad, for stemningen og naturen på øen er helt speciel

Nekselø er dog ikke kun natur, Nekselø er også bopæl for 20 øboere. For at komme til Nekselø, så tager man den lille færge fra Havnsø, en tur der tager 20 minutter. Så at bo på øen som pendler er næppe et problem, dog er der kun tre færgeafgange i vinterperioden. Med små udsving har befolkningstallet holdt sig stabilt de sidste 30-40 år, og det er svært at skaffe sig en bopæl på øen. Det er, efter sigende, mere end 40 år siden, der sidst er handlet ejendom på øen.

Nekselø blev fredet tilbage i 1951 pga. af den særegne natur, men også for at bevare øens landbrugsform og undgå, at øen udviklede sig til en sommerhuskoloni. I 1978 kom den skærpede fredningspåstand, som Knud Jensen, tidligere skolelærer ved Nekselø Skole, skriver i sin historiske gennemgang, „Nekselø i tekst og tegning“, næsten lammede øens beboere. På grund af fredningen er det svært at få tilladelse til nybyggeri og anden udvikling. Som turist på Nekselø skal man da

også huske at tage madpakken med. For der er ingen mulighed for at bruge penge på Nekselø, ingen købmand, ingen kiosker.

For at bevare naturtyperne på Nekselø, så er øens landmænd vigtige samarbejdspartnere og naturforvaltere. En afgræsning er nødvendig for at bevare de plante- og dyrearter, som fredningen bl.a. er grundet i. Men der er kun ganske få landmænd tilbage med kreaturer og får, så der vil i fremtiden være en udfordring i at få græsset øen af.

Nekselø er præget af et stærk sammenhold, fortæller Jytte Heglund, formand for beboerforeningen, når der er opgaver der skal klares på øen. Så hjælper alle til, både fastboende og deltids-øboere. Og med Regentparrets besøg på Nekselø til september, så har øen travlt med at shine den smukke ø yderligere op.

Claus Jensen

Ø-lejr på Lyø fejrer 40 års jubilæum

Det hele startede med møllen på Lyø for 40 år siden. I 1970 gav Kulturministeriet tilskud til at afholde en række sommerlejre på de danske øer. Omdrejningspunktet for de første ø-lejre på Lyø havde et praktisk mål; at istandsætte øens gamle forsømte mølle. Møllen fik ikke sine nye vinger, men siden da har tusinde af danskere gennem ø-lejr-ophold fået Lyø ind i sjælen. Ø-lejrens jubilæum markeres med en stor udstilling i Lyø Kultur- og Besøgscenter, som har åbent frem til den 8. august. Læs evt. mere på www.lyo.dk

Øer som bæredygtige udkantsområder?

– To konferencer om fremtidens værdier

Hvordan skal de danske småøer udvikle sig fremover? Dette åbne spørgsmål kan man arbejde med på mange måder. Her i foråret har jeg deltaget i to konferencer, hvis temaer lagde op til dels hvad øer har at bidrage med til nye og andre former for bæredygtighed, dels forståelser af hvad der karakteriserer yderområder i disse år.

Den såkaldte Sunrise-konference om bæredygtighed fandt sted på RUC som en opfølgning på klimakonferencen i december. Og her blev adskillige forestillinger om bæredygtighed i kultur, kommunikation og ny teknologi vendt og drejet. Komisk nok var konferencen lige ved at miste sin egen bæredygtighed: En del hovedtalere måtte melde afbud p.gr.a. askeskyen, men det blev klaret ved at lade nogle af dem optræde på storskærm. Mit bidrag var at øer bør og må indtænkes i en samlet forståelse af Danmark som et bæredygtigt samfund: Det enkelte ø-samfund hænger ofte så tæt sammen, at vi har opnået vigtige erfaringer og erkendelser af, hvad bæredygtighed kan være i al sin sårbarhed og sine udfordringer som en helhed, der skal fungere hele året. Og derfor rummer ølivet nogle forudsætninger for at kunne arbejde med hvad bæredygtighed indebærer i alle dens betydninger; ikke bare økonomisk og

økologisk, men også socialt og eksistentielt, hvilket resten af samfundet kunne opnå ikke så lidt indsigt og nytte af.

Den anden konference fandt sted i Stockholm og fokuserede på hvordan fremtiden for landdistrikter ser ud i Norden set ud fra et væld af indlæg om forståelser og anvendelser af natur og landskaber, dobbelt bosætning, immigration, planlægning og forvaltning af regioner, skove etc. En hovedtaler fra Syddansk Univesitet talte i sit indlæg om nødvendigheden af at have og udvikle stærke drømme om de danske landdistrikter, hvilket blev en slags lysning midt i mange af de ellers regelrette akademiske indlæg. På denne konference blev øerne bl.a. bragt på banen ved at spørge til deres måder at være landdistrikter på. Der er f.eks. mange væsentlige ligheder mellem småøer og landsbyer, men også nogle vigtige forskelle, som jeg tror, at andre landdistrikter kunne lære noget af: Øer har ofte en mere klar identitet, et særligt rum, en forståelse af grænser og et stærkere fællesskab. Og det giver ø-samfund en særlig opgave: Vi skal vise, at øers historiske skæbne som afmægtige kastebolde i storpolitiske spil tværtom nu kunne være at fungere som steder, hvor globaliseringens tendenser til dominans og ensretning bliver modsvaret af, hvad

der sker i øers evne til omstilling, selvorganisering og rummelighed.

Kort sagt har conferenceindlæggene søgt at påvise, hvordan øer er attraktive steder for udvidede bæredygtighedsforståelser og -projekter, og hvordan øer åbenlyst også er en form for landdistrikter, der kan udveksle erfaringer med de udsatte distrikter på fastlandet om de parallelle udfordringer. – I særdeleshed udfordringen i hvordan vi får Danmark som helhed til at opfatte udkantsområderne som værdifulde og bæredygtige steder-!

Jørgen Rasmussen, filosof, Omø

Ansøgningsfrister til projektmidler

Der er ansøgningsfrist til projektmidlerne i Småøernes Aktionsgruppe d. 17. september og ansøgningsfrist til Indenrigsministeriets ø-støtte-midler d. 1. oktober.

cj

Nye øer i Ø-sammenslutningens bestyrelse

Ved årets generalforsamling i S sammenslutningen af Danske Småøer sluttede Lyø og Avernakøes tid i bestyrelsen for denne gang. Nye øer i bestyrelsen er Omø og Fejø, der er repræsenteret ved hhv. Svend Erik Hansen og Jørgen Møller.

cj

Årsmøde for europæiske småøer på Sejerø

I dagene 6.-9. september afholder vores europæiske småøorganisation, ESIN, årsmøde på Sejerø. ESIN består af småø-organisationer fra 10 lande. Som et supplement til årsmødet tilbydes et begrænset antal deltagere en inspirationsstur til Samsø, da årets tema er „energi-øer“

cj

Fur – Danmarks mest seværdige ø

Kristeligt Dagblad har i forsommeren kørt en læserafstemning, hvor Danmarks skønneste ø skulle kåres. Blandt de 20 øer, der kunne stemmes på, var de af ti øerne blandt vores medlems-øer. Limfjordsøen Fur løb af med førstepladsen foran store øer som Læsø og Ærø. Læs mere på www.furnyt.dk

cj

Endelave søger forpagter af kro

Pr. 1. august bliver stillingen som forpagter af Endelave Kro ledig. Kroen er gennemgået en større renovering, og er velbesøgt af sejlere, endagsturister, sommerhusgæster og selvfølgelig de fastboende øboere. Interesserede kan rette henvendelse til Poul Erik Blume på tlf. 75 68 91 91.

cj

Øernes repræsentanter i Sammenslutningen af Danske Småøer

Ø	Medlemsnr.	Navn	E-mail	Telefon
Aarø	(7)	Rita F. Sørensen	fohlmann@paradis.dk	74 58 47 77
Agersø	(24)	Jytte Bjergvang	jytte_bjergvang@mail.dk	58 19 80 45
Anholt	(19)	Poul Anker Boisen	poulankerboisen@gmail.com	20 96 50 22
Askø	(17)	Peter Larsen	peter.askoe@gmail.com	54 71 03 99
Avernakø	(03)	Gitte Sørensen	gitte@avernak.dk	29 80 99 86
Baagø	(11)	Kirsten Christensen	kc_vc@strynet.dk	64 71 12 37
Barsø	(05)	Paul Svennesen	psvennesen@mail.dk	74 61 82 87
Birkholm	(18)	Johannes Balslev	balslev@fakse-ldp.dk	56 71 72 26
Bjørnø	(15)	Henrik Kaag	post@kaag.dk	62 61 08 12
Drejø	(02)	Lars Milling	milling@drejo.dk	61 68 58 43
Egholm	(25)	Ove Axelsen	egholm@image.dk	98 17 49 69
Endelave	(13)	Lars Møller	info@endelave.net	75 68 94 88
Fejø	(09)	Jørgen Møller	moelcon@mail.dk	44 95 92 95
Femø	(12)	Hanne N. Carlsen	hanne.norup@kabelmail.dk	45 76 66 51
Fur	(26)	Jesper Schrøder	jesper.schroder@gmail.com	40 41 48 15
Hjarnø	(01)	Søren Nors	filns@hotmail.com	41 41 55 98
Hjortø	(27)	Birgitte Svendsen	bs@knupa.dk	62 21 16 61
Lyø	(04)	Bent Knudsen	gurli@knudsen.mail.dk	47 33 33 61
Mandø	(21)	Claus Christensen	claus-h-christensen@hotmail.com	75 44 31 44
Nekselø	(16)	Roar Slots	roar.slots@mail.dk	59 26 90 54
Omø	(10)	Svend Erik Hansen	sverikq8@dlgmail.dk	58 19 90 98
Orø	(22)	Erik Fuchs	fuchs@pc.dk	29 90 77 07
Sejerø	(14)	Lone Nielsen	pg@nielsen.mail.dk	59 59 02 45
Skarø	(23)	Bjarne Madsen	bjarnemadsen@mail.dk	62 21 78 80
Strynø	(06)	Kjeld T. Hansen	k@strynet.dk	62 51 59 02
Tunø	(08)	Knud Madsen	tunoe@tdcadsl.dk	86 55 30 98
Venø	(20)	Anker Frimodt Jensen	frimodt@live.dk	97 86 80 22

Medlemsnummeret i parentes angiver turnussen i besættelse af bestyrelsesposter

Kirkejubilæum på Drejø

Søndag den 30. maj kunne Drejø kirke fejre 475 års jubilæum med Festgudstjeneste og efterfølgende festmiddag i forsamlingshuset.

Kirken blev bygget i 1535 på foranledning af øens 13 gårdmænd, som ansøgte kongen (Christian den tredje) om at måtte bygge en kirke på Drejø. Drejø hørte dengang under Ærøskøbing sogn og det betød, at Drejøboerne var nødt til at sejle til kirke, hvilket var både besværligt og farligt. Der er bl.a. overleveret beretninger om, at to dåbs selskaber forliste og alle omkom og man mener, det var det, som gav stødet til, at de 13 gårdmænd gik i gang med byggeriet.

Skønt regnen silede ned fra morgenstunden havde mere en hundrede personer, øboer, feriehusfolk, håndværkere og andre valgt at deltage i Drejø Kirkes 475 års jubilæum. Svendborgs borgmester Curt Sørensen og fru Karin havde afsat hele dagen og nød ligesom de øvrige deltagere det flotte jubilæumsarrangement.

Alle bænkerækker var fyldt op i den nyrenoverede kirke og de fremmødte kunne sidde og nyde det smukke resultat. Altertavlen med det nye alterbillede „Jesus i templet“ af Havsteen-Mikkelsen og prædikestolen og bænkene. Kirkerummet fremstår varmt og harmonisk. Jubilæums-gudstjenesten blev en højtidelig oplevelse, idet ikke

Drejø Kirkes jubilæum og nyrenovering blev fejret med manér. Med til festlighederne var også tidligere præster og provsten. Fra venstre emeritus Jens Theodor Hansen, nuværende sognepræst Hanne Thordsen, tidligere præst Jette Arp, og provst Per Aas Christensen.

færre end fire præster deltog: Det var Drejø sogns nuværende præst Hanne Thordsen, tidligere præst Jette Arp og emeritus Jens Theodor Hansen samt provst Per Aas Christensen. Biskop Drejergaard var desværre forhindret i at deltage. Udover den kirkelige handling, som Hanne Thordsen stod for sammen med kirkesanger Charlotte Klinkwort, var Gudstjenesten bundet

sammen af flotte musikalske indslag ved Torben Krebs, som også var organist, Mads Lunde (trompet) og to unge og meget talentfulde søskende Klara og Sigrid Thordsen (vocal). Efter Gudstjenesten gik alle til forsamlingshuset, hvor menighedsrådsformand Edith Rasmussen bød velkommen til festmiddag og underholdning.

Margit Lolk, Drejø

Ø-POSTEN

Nyheder fra S sammenslutningen af Danske Småøer. ISSN-0105-4325.

Ø-Postens spalter er åbne for alle; artiklerne er ikke nødvendigvis udtryk for S sammenslutningen af Danske Småøers holdninger.

Indsendte artikler bedes ikke overstige 1500 anslag.

Redaktion: S sammenslutningens bestyrelse

Dorthe Winther, Omø, ansv.h.	58 19 91 80
Eva Terkelsen, Bjørnø	20 63 15 31
Rita Sørensen, Aarø	74 58 47 77
Knud Madsen, Tunø	86 55 30 98
Kjeld Tønder Hansen, Strynø	62 51 59 02
Paul Svennesen, Barsø	74 61 82 87
Jørgen Møller, Fejø	44 95 92 95
Svend Erik Hansen, Omø	58 19 90 98
Redaktør: Claus Jensen	
Layout: Erik Steenstrup Dyhr	
Foto: Claus Jensen, Margit Lolk, Henrik Kelm, Rita F. Sørensen	

Ø-Posten udgives med tilskud fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Annoncer: 4,00 kr. pr. sp.mm.

Tryk: Svendborg Tryk. Oplag: 3000

Redaktionen afsluttet 30. juni, 2010

Abonnement: 150 kr. pr. kalenderår.

Ø-Posten:

S sammenslutningen af Danske Småøer

Strynø Brovej 12, 5900 Rudkøbing

Tlf. 6251 3993 Fax. 6251 3996

E-mail: sekretariatet@danske-smaaoer.dk

Internet: www.danske-smaaoer.dk